

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

ทฤษฎีสี

Theory of colors

(รหัสวิชา 8061103)

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีสี

“สี” เป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ เมื่อเกิดการสร้างสรรค์งานขึ้นทำให้ชิ้นงานมีความงามทางศิลปะ การศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสีนั้นจึงมีความสำคัญสำหรับงานทัศนศิลป์

ปัจจุบัน “สี” มีความสำคัญกับวงการศิลปะหลายแขนงอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นในวงการการศึกษา กระทั่งต่อยอดประยุกต์ไปยังวิทยาการต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตปัจจุบัน เช่น อาหาร วงการแฟชั่น ดีไซน์เนอร์ สถาปัตยกรรม อินทีเรียดีไซน์ ฯลฯ “สี” จึงเสมือนเป็นเรื่องเล็ก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ธุรกิจ การตลาด ไปโดยปริยายตามบริบทสังคมโลกที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว

“สี” แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. สีที่เกิดจากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ
เช่น สีของแสง สีจากตามธรรมชาติ

2. สีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์
เช่น สีย้อมผ้า

จิตวิทยาเกี่ยวกับสี

การมองเห็นสีของมนุษย์มีความเชื่อมโยงกับความรู้สึภายในจิตใจ ทำให้สีมีความสัมพันธ์กับความรู้สึและอารมณ์ของมนุษย์ ดังนั้น สี จึงมีผลต่อความเชื่อและศรัทธาของมนุษย์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และส่งผลต่อความรู้สึ

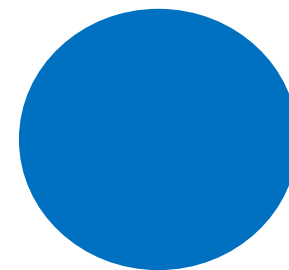
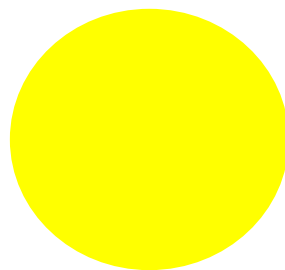
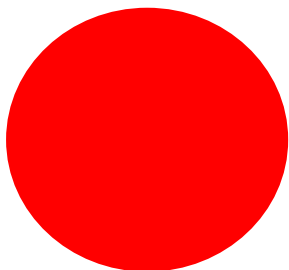
หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

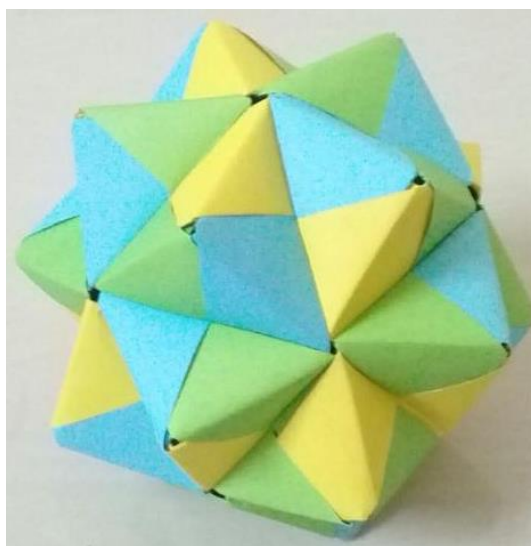

สีกับอารมณ์ สีจะกระตุ้นการตอบสนองทางอารมณ์จากการมองเห็นของมนุษย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สีจึงใช้สีเพื่อดึงดูด ผู้มองเห็นเพื่อให้คล้อยตามความรู้สึกนั้น ๆ ที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ แต่อย่างไรก็ดี ทุกคนอาจไม่ได้มีความรู้สึกเช่นนั้นทั้งหมด อาจมีความเห็นที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้

โดยทั่วไปแล้วสีจะให้ความรู้สึกกว้าง ๆ เป็นร้อนกับเย็น เรามักเรียกว่า สีโทนร้อน (วรรณะร้อน) หรือสีโทนเย็น (วรรณะเย็น) ซึ่งสีโทนร้อนจะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกมีชีวิตชีวา ตื่นเต้น เร้าใจ และสีโทนเย็น จะให้ความรู้สึกที่ตรงกันข้าม คือเบา สบาย ผ่อนคลาย สงบ โดยแต่ละสีนั้นจะมีคุณสมบัติ ความเชื่อ การดึงดูด ที่แตกต่างกันออกไป

สีกับขนาด สีอ่อนหรือสีที่มีความสว่างสีสูง เช่น วัตถุสีอ่อนจะให้ความรู้สีที่มีขนาดใหญ่กว่าและน้ำหนักเบากว่าวัตถุที่มีสีเข้ม ถึงแม้ว่าวัตถุทั้งสองนั้นจะมีขนาดเท่ากันก็ตาม

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

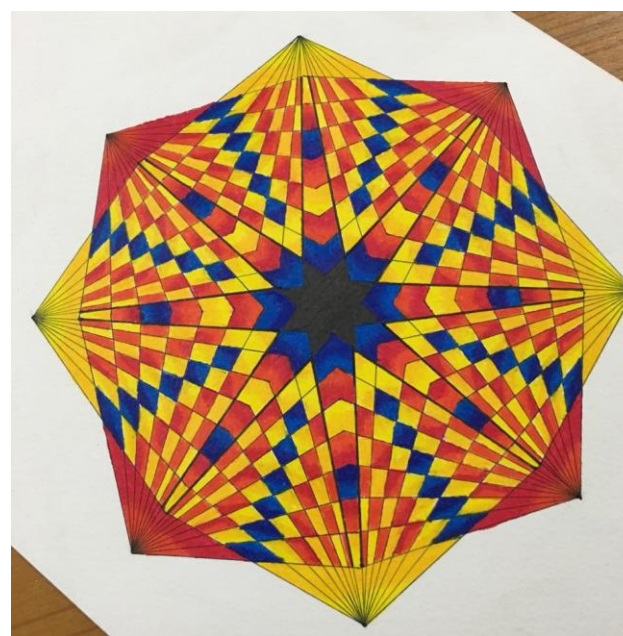
สีกับระยะ สีจะให้ความรู้สึกเกี่ยวกับระยะใกล้และไกลต่างกัน สีโทนร้อน สีแดง สีเหลือง สีส้ม จะให้ความรู้สึกถึงระยะใกล้ ส่วนสีโทนเย็น สีม่วง สีน้ำเงิน จะให้ความรู้สึกถึงระยะไกล เป็นต้น

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

สีกับการเคลื่อนไหว ให้ความรู้สีของการเปลี่ยนตำแหน่ง เคลื่อนไปมา ซึ่งอาจประกอบด้วยเส้น รูปแบบ และรูปร่างประกอบกับการใช้สี

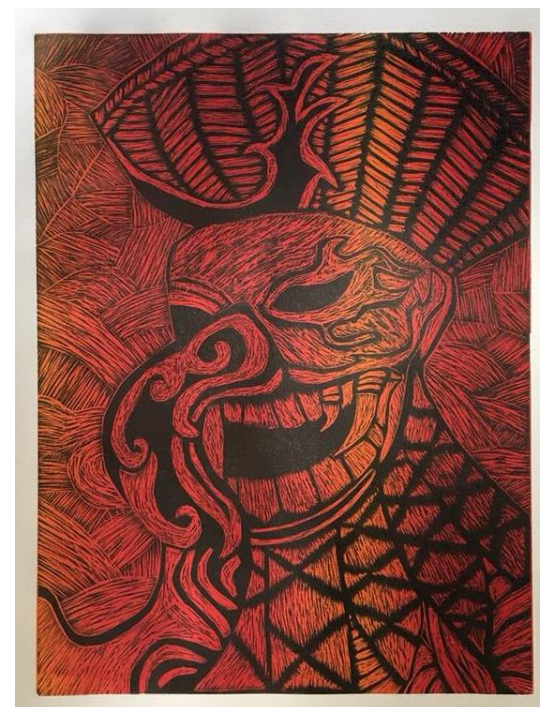

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

สีกับความเชื่อและศรัทธาของมนุษย์

ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่าง “สี” และ “มนุษย์” ที่มีความเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางด้านความรู้สึกเป็นความเชื่อ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การทำงาน การทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การออกแบบสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า โดยคำนึงถึงสีประกอบกับการตัดสินใจต่าง ๆ

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

สีกับมนุษย์

สีต่าง ๆ กับมนุษย์ จึงอธิบายความหมายในภาพรวมได้พอสังเขป ดังนี้

ให้ความรู้สึกร้อนแรงมาก โดดเด่น สะดุดตา มักเลือกเป็นสีที่
ให้ดึงดูดความสนใจ มีพลัง ความก้าวร้าว รุนแรง รวมทั้งสื่อ
ความหมายถึงความรัก ความหลงใหล เป็นต้น

ให้ความรู้สึกสงบ สบาย นิ่ง เยือกเย็น มีเหตุผล สะอาด และ
ยังให้ความรู้สึกผ่อนคลาย เป็นต้น

สีกับมนุษย์

ให้ความรู้สึกสดใส สว่าง อบอุ่น สนุกสนานร่าเริง สด ใหม่
ทันสมัย แทนความหวังใจ เป็นต้น

ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สดชื่น มีชีวิตชีวา อีกทางหนึ่งเป็น
สัญลักษณ์ที่แสดงถึงต้นไม้ที่บ่งบอกถึง ธรรมชาติ ความร่มรื่น
ร่มเย็นการเติบโต ความเป็นธรรมชาติ รวมทั้งความอบอุ่น
ปลอดภัย เป็นต้น

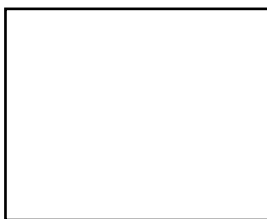

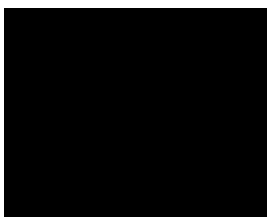
สีกับมนุษย์

ให้ความรู้สึกถึงการ ใหญ่โต มีความหรูหรา สร้างความ
ประทับใจ นอกจากนี้ยังรวมถึงอำนาจ บารมี เป็นต้น

ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ ผ่องใส ดึงดูด แสดงถึงคุณความดี ความมี
ศีลธรรม ละเอียดย่อน และยังรวมถึงความฟ่ายแพ้ การยินยอม
การเสียสละ การสงบนิ่ง ความเศร้าเสียใจ และการพลัดพราก
เป็นต้น

ให้ความรู้สึกลึกลับ มีความซ่อนเร้น น่ากลัว ชั่วร้าย รวมทั้งความ
หดหู่ เกรงคริມ อำนาจ(ในทางไม่ดี) ความเศร้าหมอง และความ
ตาย เป็นต้น

การใช้สีในงานทัศนศิลป์ เมื่อการรับรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้น ย่อมสะท้อนสู่การสร้างผลงานทางศิลปะเช่นกัน งานทัศนศิลป์ก็ถูกถ่ายทอดและบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกออกมาทางผลงานในขณะเดียวกันก็สะท้อนถึงความรู้สึกและสิ่งที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดด้วยเช่นเดียวกัน

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การสร้างสร้งงานสีน้ำ

คุณสมบัติของสีน้ำ เป็นสีที่โปร่งแสง เบา สบาย มีความใส เมื่อเขียนภาพสีน้ำจะให้ความรู้สึกเบา สบาย สดใส

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การสร้างสร้งงานสีน้ำมัน

การเขียนภาพสีน้ำมันแสดงให้เห็นภาพที่สร้างสร้งค์ออกมามีความชัดเจน โดยเฉพาะเมื่ออยู่บนพื้นผ้าใบที่สร้างสร้งค์งานนั้น ๆ เนื้อสีจะติดแน่น ทนทาน และไม่ได้รับความเสียหายเมื่อเวลาผ่านไป

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การสร้างสรรค้งานสีอะคริลิค

คุณสมบัติพิเศษของสีอะคริลิค คือ ทึบแสง เนื้อสีแห้งเร็ว ติดทนนาน ใช้กับวัสดุได้หลากหลาย ซึ่งด้วยลักษณะที่มีความทึบแสงของอะคริลิค สามารถผสมน้ำหรือน้ำมันได้

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

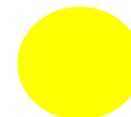
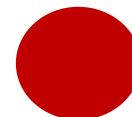

บทสรุป

การใช้สีสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมชมชอบ สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิทยาบางประการ ซึ่งบ่งบอกถึงความรู้สึก ความชอบ รสนิยม หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์

มนุษย์จึงรู้จักนำความรู้เรื่องสีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันหลาย ๆ ด้าน โดยจากงานวิจัยบางแหล่งพบว่าสีมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจ ทั้งนี้เป็นเพราะปฏิกิริยาในการตอบสนองต่อสีแต่ละสี แตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรู้สึก จิตใจ ฮอร์โมนและอารมณ์ในร่างกายมนุษย์แตกต่างกัน ความรู้เรื่องสีจึงถูกนำมาใช้ในด้านจิตวิทยา และสำหรับในชีวิตประจำวันนั้น มนุษย์ยังคงใช้คุณสมบัติ "สี" กระตุ้นจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

